

РЕШЕНИЕ

№ 208

гр. Харманли, 16.11.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**РАЙОНЕН СЪД – ХАРМАНЛИ, ПЕТНАДЕСЕТИ ГРАЖДАНСКИ
СЪСТАВ**, в публично заседание на деветнадесети октомври през две хиляди
двадесет и втора година в следния състав:

Председател: МАРИЯ Д. И.А-Г.

при участието на секретаря ГАЛИНА П. И.А
като разгледа докладваното от МАРИЯ Д. И.А-Г. Гражданско дело №
20215630101228 по описа за 2021 година

Производството е образувано по искова молба подадена от Д. В. Г., ЕГН *****,
с постоянен адрес гр. Хасково, **** против „Маджарово“ ЕАД /в ликвидация/, ЕИК ****,
със седалище и адрес на управление гр. Маджарово.

Ищцата твърди, че въз основа на сключен с ответника трудов договор е заемала
длъжността „машинист на лента“ в периода от 01.01.1989г. до 31.12.1993г. По време на
работата си в трошачното отделение във флотационна фабрика към ответното дружество
здравословното състояние на ищцата се влошило, като тя получила шум в ушите,
световъртеж, намален слух, изтръпване и болки в ръцете и мускулите. В периода от 1992г.
до 1993г. посочените здравословни проблеми придобили траен характер. Заедно с тях
ищцата получила и скованост на врата и китките, побеляване на дланите, силата на ръцете ѝ
значително намаляла, поради което ищцата изпускала предмети, докато ги държи.

За първи път ищцата постъпила за изследване и лечение на гореизброените симптоми
в периода от 01.10.1992г. до 10.10.1992г. в МУ-КПЗ-гр. Пловдив. След извършените
изследвания и проведено лечение на ищцата била издадена епикриза, съгласно която ѝ била
поставена диагноза – ВЕГЕТО-СЪДОВ синдром II-ра степен със смесена етнология от
професионално пренапрежение и дегенеративна промяна на костно-ставния апарат. С
протокол от 03.11.1992г. посоченото заболяване било прието за професионално заболяване.

Поради продължаващите болки в ръцете и лакътните стави и нощни парестезии
оплакванията на ищцата продължили, поради което с епикриза, издадена от ВМИ-ПКЗ
Пловдив диагнозата вегето-съдов синдром заедно с остеохондрозис целвикалис била
потвърдена. Ищцата отново постъпила на лечение във ВМИ-КПЗ – гр. Пловдив и с епикриза
от 16.04.1998г. диагнозата ѝ била потвърдена. В цитираната епикриза било посочено, че са
настъпили необратими промени на невро-вегетативните структури.

На 13.07.2000г. ищцата била освидетелствана от ТЕЛК-Хасково и ѝ било издадено
експертно решение на ТЕЛК № 1564 от 13.07.2000г., с което било признато професионално
заболяване – разстройства на вегетативната нервна система /Вегето-съдов синдром на горни
крайници II-III /втори към трети стадий/ от пренапрежение и дегенеративни промени и била
определена трета група на инвалидност.

През 2005г. ищцата отново постъпила на лечение този път в ЕМБАЛ „Свети Георги“ ЕАД – Пловдив. В периода от 21.10.2019г. до 26.10.2019г. ищцата отново била на лечение в УМБАЛ „Свети Георги“ ЕАД-Пловдив в отделение по професионални заболявания, като професионалното ѝ заболяване пак било потвърдено. На 08.11.2019г. на ищцата била поставена диагноза вегетативна полиневропатия на горни крайници с прогресия на вегетосъдовия и полиневритен синдром от тежка степен, като е посочено, че заболяването е професионално.

Ищцата твърди, че в резултат на рисковите фактори от професионалната трудова среда при ответника /шум, локално въздействие на вибрации, пренапрежение на опорно-двигателния апарат на горните крайници, тежък физически труд и неблагоприятен микроклимат/ здравословното ѝ състояние се е влошило, като ѝ е причинено професионално заболяване - вегетативна полиневропатия на горни крайници с прогресия на вегетосъдовия и полиневритен синдром от тежка степен. От това заболяване ищцата търпяла множество неимуществени вреди, изразяващи се в понижена трудоспособност, намалена сила на захвата на ръцете, изтръпване, понижена способност за обслужване в домакинството, понижено самочувствие.

Ето защо ищецът претендира обективно кумулативно съединени осъдителни иски по чл. 200, ал. 1 от КТ и чл. 86, ал. 1 от ЗЗД за изплащане на сума в размер на 20 000,00 лева, представляваща обезщетение за причинените неимуществени вреди в резултат от професионално заболяване и сума в размер на 950,00 лева, представляваща обезщетение за забава от 17.02.2015г. до 17.02.2020г., ведно със законната лихва върху главницата от датата на подаване на исковата молба до окончателното изплащане, както и разноските по делото.

В съдебно заседание, ищцата не се явява, представлява се от адвокат М.. Моли за уважаване на исковата претенция и присъждане на разноски.

В едномесечния срок по чл. 131, ал. 1 от ГПК ответникът не е депозирал писмен отговор на искова молба.

В съдебно заседание, в което е даден ход по същество на делото, ответникът не се явява и не изпраща представител.

Съдът, като взе предвид разпоредбите на закона, събраните по делото доказателства и становищата на страните, приема за установено от фактическа и правна страна следното:

Предявен е иск с правно основание чл. 200, ал. 1 от КТ.

За да се уважи искът за обезщетение за неимуществени вреди е необходимо при условията на пълно и главно доказване да бъде установено, че 1) е съществувало трудово правоотношение между страните, 2) наличието на професионално заболяване у работника, установено по надлежния ред, 3) претърпени от него вреди и 4) причинна връзка между тях и работата на ищеца при ответника.

От представеното и прието по делото удостоверение от „Маджарово“ ЕАД /в ликвидация/, намиращо се на съхранение в ТП-Хасково на НОИ, се доказва, че ищцата е работила общо 3 години, 3 месеца и 11 дни при ответника – от 05.09.1989г. до 04.11.1991г. на длъжност „машинист на лента в трошачно отделение във флотационна фабрика“ и от 04.11.1991г. до 16.12.1992г. на длъжност „чистачка СБО – III кат.“.

Следващата предпоставка за възникването на право на обезщетение по чл. 200, ал. 1 от КТ е наличието на професионално заболяване. Съгласно чл. 56, ал. 1 от КСО професионална болест е заболяване, което е настъпило изключително или предимно под въздействието на вредни фактори на работна среда или на трудовия процес върху организма и е включено в Списъка на професионалните болести, издаден от Министерския съвет по предложение на министъра на здравеопазването. Усложненията и късните последици на професионалната болест също се считат за такава. Според разпоредбата на ал. 2 от чл. 56 от КСО за професионална болест може да се признае и заболяване, невключено в Списъка на професионалните болести, когато се установи, че то е причинено основно и пряко от обичайната трудова дейност на осигурения и е причинило временна неработоспособност,

трайно намалена работоспособност или смърт на осигурения.

Следователно необходимо е заболяването да е признато за професионално от съответния компетентен орган, за да настъпи задължението на работодателя за обезвреда и репарирание на всички вреди от него. Отговорността на работодателя е обективна и не се изисква наличието на вина. Следователно, за отговорността на работодателя е правно значимо признато по предвидения в закона ред професионално заболяване, причинило какъвто и да било вид неработоспособност или смърт на работника или служителя.

Съгласно константната съдебна практика, за да бъде признато едно заболяване за професионално, то трябва да бъде установено по предвидения в закона ред, действащ към момента на неговото възникване. Твърдяното като професионално заболяване на ищцата е възникнало в периода на полагане на труд при ответника, тоест от 05.09.1989г. до 16.12.1992г. Към този период е действала Наредба № 23 за съобщаването, регистрирането и отчитането на професионалните заболявания /обн. в Държавен вестник бр. 5/18.01.1985г. в сила до 05.07.2001г./. Съгласно чл. 9 от Наредба № 23 потвърждаването или отхвърлянето на професионалния характер на заболяванията се извършва от диагностична комисия. Видно от представените по делото писмени доказателства ищцата е била диагностицирана с ВЕГЕТО-СЪДОВ синдром II-ра степен със смесена етнология от професионално пренапрежение и дегенеративна промяна на костно-ставни апарат, което заболяване с протокол от 03.11.1992г. на Диагностична комисия е признато за професионално, водещо до временна нетрудоспособност. Следователно към момента на възникване на заболяването същото е било установено по реда предвиден в действащия към момента на неговото възникване ред. С протокол № 7 от 05.05.1998г. на диагностична комисия за потвърждаване на професионални заболявания при ОРБ II-ра, п-ка Хасково отново заболяването на ищцата ВЕГЕТО-СЪДОВ синдром II-ра - III –та степен е признато за професионално, макар да не е било необходимо.

Решението на диагностичната комисия от 1992г. е безсрочно, а установено с него заболяване съгласно приетото заключение по назначената в хода на съдебното дирене съдебномедицинска експертиза е нелечимо и необратимо. Следователно налице е и втората предпоставка за възникване на правото на обезщетение на работника.

В допълнение следва да се посочи, че за установяването на професионалното заболяване не е необходимо ищцата да бъде преосвидетелствана по реда на действащата към момента нормативна уредба с решение на ТЕЛК или НЕЛК. Както съдът вече посочи, решението на диагностичната комисия по чл. 9 от Наредба № 23 е безсрочно, а действащата към настоящия момент нормативна уредба не предвижда задължение в заварени случаи да се извършва преосвидетелстване. По необходимостта от преосвидетелстване при наличието на признание на професионалния характер на едно заболяване по реда на Наредба № 23 за съобщаването, регистрирането и отчитането на професионалните заболявания /обн. в Държавен вестник бр. 5/18.01.1985г. в сила до 05.07.2001г./ са постановени решение № 207 от 28.04.2010г., по гр.д. № 1521 по описа за 2009г. на ВКС, III г.о., определение № 457 от 27.05.2022г., по гр.д. № 512 по описа за 2022г. на ВКС, III г.о. и други/.

От събраните по делото писмени доказателства се установява, че ищцата е търпяла болки и страдания от установеното професионално заболяване. Видно от приетите по делото етапни епикризи, издадени от отделение по Професионални болести към „Свети Георги“ ЕАД – Пловдив в резултат на заболяването ищцата страда от хронична болка, изтръпване на крайници, слабост в китките и пръстите, оток на длани и пръсти, хронична болка и прогресираща слабост в мускулатурата на предмишниците.

От изслушването на вещото, изготвило съдебномедицинската експертиза, се установява, че заболяването е необратимо и не подлежи на преодоляване, а единствено с напредването на възрастта се засилва симптоматиката му. Този извод се подкрепя и от събраните по делото медицински документи, от които е видно, че степента на вегето-съдовия синдром се променя в по-тежка с времето. Вещото лице уточнява, че типични

симптоми на заболяването са болката, засилваща се при студено време, изтръпване на крайниците и намалена чувствителност. Вещото лице акцентира, че заболяването води до редица проблеми от битов характер при болелите именно заради слабата чувствителност и хроничната болка, като дава пример изпускането на предмети, засилващата се болка при допир със студена вода и други.

От изложеното може да се направи категоричен извод, че ищцата е претърпяла и продължава да търпи неимуществени вреди, изразяващи се в болки и страдания и затруднения от битов характер, в резултат на професионалното заболяване.

От приетите по делото писмени доказателства и заключение по назначената съдебномедицинска експертиза се установява причинноследствената връзка между работата на ищцата при ответника и настъпилото професионално заболяване. Вещото лице е категорично, че установеното заболяване е типично професионално и е резултат от вида на извършваната от ищцата при ответника трудова дейност.

Предвид изложеното съдът намира, че са налице всички предпоставки за възникване правото на обезщетение по чл. 200, ал. 1 от КТ в полза на ищцата. Съгласно чл. 52 ЗЗД обезщетението за неимуществени вреди се определя по справедливост. То е свързано с преценката на редица конкретни обективно съществуващи обстоятелства, които трябва да се имат предвид от съда при определяне размера на обезщетението

Такива обективни обстоятелства могат да бъдат характерът на увреждането в резултат на професионалното заболяване, видът и степента на синдромите, възможността за подобряване, степента на нетрудоспособност, до която водят, характерът и интензитетът на изпитваните болки и страдания, причинените неудобства от битов характер и други.

Извън представените медицински документи и заключението на вещото лице не са представени други доказателства за търпените от ищцата болки и страдания. От изслушването на вещото лице се установяват типичните и задължително съпътстващи такъв вид заболяване симптоми, но по делото не се представят други доказателства за реално търпените от ищцата такива. От доказателствената съвкупност съдът не може да направи изводи за конкретните битови неудобства, които ищцата изпитва. Въпреки това предвид обстоятелството, че болките в ръцете, изтръпването им, слабостта в мускулатурата на горните крайници и загубата на чувствителност са неизменни симптоми на това заболяване, които се установяват и от представените по делото епикризи, и с оглед периода, през който ищцата е търпяла тези болки и страдания, а именно от октомври месец 1992г. до момента, тоест за периода от 30 години, съдът намира, че справедливото обезщетение е в размер на 15 000 лева.

В настоящия случай предвид обективно установените вреди съдът намира, че обезщетението за неимуществени вреди, определено по справедливост следва да бъде в размер на 15 000 лева. За разликата до пълния предявен размер искът се явява неоснователен. Присъждането на обезщетение в по-голям размер не би съответствало на критерия на чл. 52 ЗЗД и на установените по делото неимуществени вреди.

Тъй като отговорността по чл. 200 КТ за вреди от професионално заболяване е специален случай на отговорността за непозволено увреждане, съгласно чл. 69, ал. 1 ЗЗД във връзка с чл. 84, ал. 2 и ал. 3 ЗЗД задължението за заплащане на обезщетение за претърпените от това заболяване вреди става изискуемо от датата на заболяването, тоест длъжникът е в забава и без покана. Следователно ответникът изпада в забава в деня на установяване от съответните медицински органи за професионалния характер на заболяването. В този смисъл решение № 5 от 02.02.1995г., постановено по гр. д. № 565/94 г., IV г.о. на ВС и решение № 5 от 02.02.1995г., постановено по гр. д. № 565/94 г., IV г.о. на ВС. Съответно лихва се дължи за периода от констатацията до момента на депозиране на исковата молба. Обезщетение за забава се претендира обаче не от установяването на професионалния характер на заболяването до подаване на исковата молба, а от 17.02.2015г. до 17.02.2020г. Лихва за забава следва да се присъди за претендирания период върху определения от съда

размер на обезщетението по чл. 200, ал. 1 от КТ. Изчислен по реда на чл. 162 от ГПК размерът на обезщетение за забава за периода от 17.02.2015г. до 17.02.2020г. върху главница в размер на 15 000 лева, възлиза на стойност над претендирания размер. С оглед разпоредбата на чл. 6, ал. 2 от ГПК, предвиждаща, че предметът на делото и обемът на дължимата защита и съдействие се определя от страните, съдът намира, че ответникът дължи обезщетение за забава в размер на 950,00 лева за периода от 17.02.2015г. до 17.02.2020г.

По разноските:

При този изход на правния спор ответникът следва да бъде осъден да заплати на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК на ищцата сторените по делото разноски за адвокатско възнаграждение в размер на 1053,33 лева, съобразно уважената част от исковете.

На основание чл. 78, ал. 6 вр. чл. 83, ал. 1, т. 1 от ГПК ответникът следва да заплати по сметка на Районен съд – Харманли сумата в размер на 900,00 лева, представляваща сбор от дължимата държавна такса за двата оценяеми иска съразмерно на уважената част (650 лева), и депозит за вещо лице (250 лева).

Мотивиран от горното, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА „Маджарово“ ЕАД /в ликвидация/, ЕИК ****, със седалище и адрес на управление гр. Маджарово да заплати на Д. В. Г., ЕГН *****, с постоянен адрес гр. Хасково, **** сума в размер на 15 000 лева, представляваща обезщетение за неимуществени вреди, претърпени от професионално заболяване вегетативна полиневропатия на горни крайници с прогресия на вегето съдовия и полиневритен синдром от тежка степен III стадий за периода от настъпване на професионалното заболяване – м.10.1992г. до постановяване на решението, ведно със законната лихва от датата на подаване на исквата молба – 03.12.2021г. до окончателното изплащане, като в останалата му част до пълния предявен размер от 20 000,00 лева **ОТХВЪРЛЯ**.

ОСЪЖДА „Маджарово“ ЕАД /в ликвидация/, ЕИК ****, със седалище и адрес на управление гр. Маджарово да заплати на Д. В. Г., ЕГН *****, с постоянен адрес гр. Хасково, **** сума в размер на 950,00 лева, представляваща обезщетение за забава за периода от 17.02.2015г. до 17.02.2020г.

ОСЪЖДА „Маджарово“ ЕАД /в ликвидация/, ЕИК ****, със седалище и адрес на управление гр. Маджарово да заплати на Д. В. Г., ЕГН *****, с постоянен адрес гр. Хасково, **** сума в размер на 1053,33 лева, представляваща направените разноски по делото.

ОСЪЖДА „Маджарово“ ЕАД /в ликвидация/, ЕИК ****, със седалище и адрес на управление гр. Маджарово на основание чл. 78, ал. 6 от ГПК да заплати в полза на бюджета на съдебната власт по сметка на Районен съд – Харманли сума в общ размер на 900,00 лева, представляваща сбор от дължимата държавна такса и възнаграждение за вещо лице.

Решението подлежи на обжалване в двуседмичен срок от връчването на препис на страните пред Окръжен съд – Хасково.

Съдия при Районен съд – Харманли: _____